

Rim, 8. febr. (Izv. dop.). Z velikim veseljem čujemo, da se je že javno sprožila misel o hrvatskem romanju naše večno mesto. Nadejali smo se tega, ker znano je, da je katoliški duh in naklonjenost k sv. Stolu našemu narodu našemu. Ta vest tim bolj razigrava naša srca, ker se — sedaj ali nikoli! — ponuja priložnost našemu narodu ugodna prilika, da pokaže svoje čestito lice vsemu svetu, a osobito vrhovnemu glavarju katoliške cerkve. Mi, ki smo tu bližje, mnogo bolj razumemo stvari, znamo jih izvirno, posebno kolikor se tiče naših koristij. S popolno gotovostjo rečemo, da Lev XIII. ljubi slovenske narode in da mnogo skrbi za nje, čeprav ne mislijo na to sovražniki naši. Veruj mi, narod mili, da nam je pred kratkim duša splavala v veliki radosti, ko smo slišali iz ust papeža Leva XIII. hvalliti vernost tvojo in stanovitnost, ko smo čuli lepe izraze o slovenskem romanju l. 1881., katero On vedno imenuje „il noto pellegrinaggio slavo“ (poznato slovensko romanje); ko nam je opomnil, kakó in zakaj da je razglasil znano encikliko „Grande munus“ ter govoril o vrlinah sv. Cirila in Metoda; ko nam je pripovedal, koliko deluje za naše Čehe, o kojih reče, da so naši bratje in da smo vsi enega rodu: siete Slavi voi come essi, e sappiamo che vi sono molti milioni di Slavi, ai quali è rivolto il nostro pensiero in mondo speciale, per ravvicinarli e tenerli attaccati alla sede apostolica (— Slovani ste kakor oni (u. Čehi), in mi znam, da je mnogo milijonov Slovanov, za katere skrbimo še posebno, da jih približamo in zjedinihmo h katoliški cerkvi); — in radostili smo se, ko smo slišali njegovo srčno željo, da zopet vidi jednako romanje „di cui nel 1881 era proprio compenetrato“ (— ki mi je l. 1881. zaros preumilo srce). Taka uzvišena čustva goji in občuti plemenito srce Leva XIII. Zbudi se torej, mili narod, da se tem čustvom i ti složno in jednodušno odzoveš! Pazi, da to tvoje romanje bode čisto narodno romanje. Vsa romanja, ki so dolejš dospelá sem v Rim, bila so narodna romanja. Najprvo je bilo francosko romanje, potem pa špansko, italijansko in madjarsko. In zakaj naj bi bilo zdaj le tvoje romanje prazno, nepomenljivo? Saj so tudi Madjarji priredili svoje narodno romanje! V takó imenovanem ogerskem romanju bilo je pri sv. Očetu tudi nad 200 naših Slovanov, in o teh se niti znilo ni. Vodja romarjev je bil kardinal Šimor, — in to vam vodi dosti. Sami Madjarji so bili tu zastopani, a Slovaki utopljeni so bili v madjarskem morji. Pazi torej, narod mili, da se i tebi ne zgodi kaj podobnega, kajti zdi se, da je madjarsko izvršeno uloge prevzel sedaj Nemeč, ki hoče nameravanemu avstrijskemu romanju dati nemško lice ter odlikovati le sebe samega. Pazi torej, da ne bodeš prevarjen! kajti avstrijsko romanje ima namen, da te utopi v nemškem morji! Ti bodi svoj! Hrvatska, Slavonija, Bosna in Hercegovina, Primorsko, a tudi Kranjsko, Koroško in Štajersko, vsi skupaj; nemajo se deliti! Vsi složno in požrtvovalno pod jedno zastavo in z jednim vodjo, kakor jeden sam narod prihitijo naj v Rim. Po gori povedanih mislih in željah lahko veruješ in spoznaš, da se ti ni bati Galimbertijevih okrožnic. Pač pa bi ti, o narod mili, če bi še znal, s koliko oduševljenostjo je sv. Oče govoril o svoji encikliki „Grande munus“ in o sv. Cirilu in Metodu prav takrat, ko so mu povedali, kakó mnogi Slovani znajo to encikliko malone na pamet, — dá ti bi, mili narod, skočil še z večjim ponosom na noge ter prihitel sem, da se zahvališ tólikemu velikanu, ki nas je s svojimi besedami zelo oveselil ter pregнал vse grenkosti, ki so nam jih prouzročile Galimbertijeve okrožnice in njih naslednice. Besede sv. Očeta so nam porok, da dosežemo človeške pravice kljub zlobnim sebičnim nasprotnikom. Ne daj se torej varati, narod mili; izpolni, kar misliš, pridi v obilnem številu, da bodeš svečano zastopan pri sv. Očetu, ki je danes zjutraj ob 11. uri sam izjavil se hrvatskeji

In toznika glas tretjič našteje vsa huda dela grešnikova, a dobrega dela ni imenoval nobenega. In glas za vrati odgovori: „Odstopi! Prepevdano je grešniku v nebeško kraljestvo!“ In grešnik odgovori: „Glas tvoj slišim, ali obličja tvojega ne vidim in glasú tvojega ne poznám.“ In glas odgovori: „Jaz sem Ivan, Kristov najljubši učenc.“ Grešnik pa se silno rasveselí, rekoč: „O sedaj pa že ni mogoče, da bi mi branili v kraljestvo nebeško! Peter in David me pustita notri, ker poznata slabosti človeške in milost Božjo. Ti me pa pustiš notri iti zato, ker je ljubezni polna duša tvoja. Ali nisi Ti Ivan pisal v knjigi svoji, da je Bog ljubezen in da kdor ne ljubi, tudi Bogá ne pozná? Ali nisi ti na svoje stare dni dejal: „Bratje, ljubite se med sabo!“? Kakó bi me mogel sedaj ti sovražiti in braniti mi v kraljestvo nebeško? Utaji to, kar si govoril sam, ali pa ljubi me in pusti v kraljestvo nebeško!“ In vrata nebeška se odpró in Ivan vsprejme spokorjenega grešnika v naročje svoje ter ga spusti v kraljestvo nebeško.

Preložil G. N — t.

koloniji, kapitulo in zavodu sv. Jerolima, da bi rad videl hrvatske romarje v Rimu, in obečal je, da hoče o tej priliki nositi dragoceni križ, katerega mu je poklonila hrvatska Kolonija. Želimo tudi, da se res oživótvori krasna misel, da bode romarjem na čelu slavni naš — Strossmajer. Na svidanje!

Dostavljamo še, da bode vodnik romarjev res preslavljeni starček Strossmajer, kakor je sam zardil sv. Očetu, ko se mu je telegrafsko zahvalil na čestitarji; a med romarji bodo tudi, kakor se čuje, vsi škofi Hrvatske, Slavonije, bosne, Hercegovine in Dalmacije. Tem romarjem se pridružijo prav gotovo slovenski romarji s Štajerskega in mnogo drugih. Naši neprijatelji bi radi naredili z nami „divide et impera“ tudi o tej priliki. Komur šo mrvice bije v psih slovensko srce, ta bode delal narodu svojemu čast. Ako se urešniči ta ideja, da se vsi slovenski romarji pridružijo Hrvatom, potem se bo imenovalo to „hrvaško-slovensko“ romanje, vsi bomo zastopani pri sv. Očetu kakor jeden narod, narod svoj in zaveden!

Dopisi.

Iz Dornberga, dne 28. marca. (Vino- in sadjerejsko društvo. — Ustanovimo bralno društvo! — Navada naših krajev.) VINO- in sadjerejsko društvo naše je dosihmal še precej dobro napredovalo in sme se upati, da tudi v prihodnje ne bo zaostalo, ker se je v enem letu število udov močno pomnožilo, nadejajo se prave družbene složnosti in edinstvi. A žalibog, kakor gorko sonce sneg v vodo spremeni, tako spremenile so se edinost in složnost društva v splošno nezadovoljnost udov, katero pokazali so s tem, da večina njih, ko je bil dne 18. t. m. sklican občni zbor, ni se udeležila nove volitve. Torej je g. predsednik bil prišel odložiti volitev na prihodnji mesec, da se med tem malo razmere poravnajo in dobro prevdari, katerega naj se voli predsednikom in odbornikom. Naš g. župan se je odpovedal predsedništvu, ker ima dovolj drugih opravkov. Voliti je tedaj treba drugega moža, ki ima veselje, zmožnost in čas za to. Tako tudi v odbor volite može, ki se bodo ravnali po pravih in po tih nalagali dolžnosti udom. Ako ne volimo tako, bomo društveniki vedno le vodo s t tom zajemali. Imel bi o tem še več poročati, pa naj bo zadosti, ker upam, da se bodo društvene razmere zboljšale.

Dandanes v naših krajih ni skoraj najti občine, ki bi ne bila preskrbljena z bralnim društvom. Čudno je, da ravno v naši občini tega ne zmoremo. Naši mladini, katera se v nedeljah in praznikih z mnogoverstnimi igračami kratkočasí, bilo bi društvo v veliki korist. Čas in denar bi se ne tratila po nepotrebnem po pivnicah, in surovost (ako jo je še kaj) pobegnila bi v Jeplance. Za majhen denar dobili bi več časnikov in pri g. Kerševani si najeli bralno sobo, kjer bi se po popoldanski službi Božji shajali, marsikaj zanimivega in podučljivega čitali. Čas bi bil, da ustanovimo še bralno društvo!

Prav lepa navada je, da otroci po drugih krajih, tudi po Krasu tujega človeka lepo pozdravljajo in spodobno grede mimo njega; pri nas pa tega ni; pogosto se otroci še spakujejo popotnikom! Stariši in učitelji naj v tej zadevi storé, kolikor mogoče!

Medana, 27. marca. Včeraj smo tukaj vjeli dva tička, katera sta pobirala miloščino za zidanje nove cerkve sv. Jakopa v Jeruzalemu. Pravila sta, da sta Frančiškana iz Betlehema, ali frančiškanskega ni bilo nič na njih. Opeharila sta duhovščino po ipavskeji dekaniji, potom v našoj nadškofiji hribovske duhovščino po solkanskeji fari, in nekaj po Kanalskem in v Berdih. Tukaj pa se je bil zakolj napolnil in se jima je odrušil. Ko sta prišla od pobiranja iz doljne Medane, jima je bila že napravljena past v tajnikovi hiši. Ta ju v imenu županstva ustavi, jima odvzame v Medani nabrani denar, in ju pošlje pod varnim spremstvom e. k. žendarmierji v Kermin. Danes izvemo, da sta bila sleparja. Odpošljejo ju v Terst. Eden je govoril malo hrvatsčine, drugi samo arabsko. Denara so jima pobrali v Kerminu 29 for. Duhovni, duhovni, zakaj smo tako lahkoverni! Toliko v naglici; samo jedro.

Iz Vipolž, dne 20. marca. Draga „Soča“ prosim te, da resnici na ljubo sprejmeš par vrstic v tvoje predale. Dopis iz Brd v tvoji letošnji 11. številki je nemilo zadel nas Vipolžane; očita nam da hodimo v kerčme, mesto v cerkev in da ne slišimo več božja besede pri nas itd. Da ne bodo mislili čitatelji „Soče“, da je vse to res, hočem omenjeni dopis pojasniti. Ni res, da bi celo leto ne slišali božjo besedo, ker mnogokrat in sicer kolekorkrat je bilo vdobiti k duhovniku, imeli smo sv. mašo, pridigo in blagoslov. To nam zamore poterditi č. g. Gelazi Kobal, pater gvardian v Gorici. Tudi ni res, da bi ljudje času službe božje zahajali v Kerčme, mesto v cerkev, kajti naši kerčmarji pa ljudstvo niso še tako nepo-

teni. Mogoče pa, da g. dopisnik to dela, kar nam prištevá.

Glede prestopa policijskih ur se nahajajo v marsikateri županij večji spodtikljeji nego v naši, a nimajo takega prijatelja, kot mi, da bi jih objavil.

Priznavam sicer g. dopisniku, da pri nas ni vse tako v redu, kakor bi moglo biti in da je tega krivo največ, ker že skoraj 14 mesecev nimamo dušnega pastirja.

Da je g. dopisnik omenil priliko bolgarskega kneza, zdi se mi smešno; čimur vsako šalo ali pa ko mušica preskoči II. nadstropje v glavi, po časnikih javiti! To čitateljem Soče v pjasnilo.

A. Skolaris.

Dostavek uredništva: Javnosti nikakor ni mogoče uslužiti. — Dopisi Soče spričujejo, da dovoljujemo dopisnikom obilo in mnogokrat preveč svobode; vendar nam mnogi očitajo in nekateri so se celo vjezili, da jim ost dopisov preveč prišórkujemo. Ako ustrezemo dopisniku, zamerimo se zadetemu. Mi storimo vedno, kakor se nam zdi da bi bilo najbolje. Nezmojljivi in vsagavodni pa nismo; komisije tudi ne moremo pošiljati, da bi poročene zadeve preiskovala. Potrpimo vsak nekoliko, pa bo vse prav in dobro. Dopis v 11. št. letošnje „Soče“ ni imel namena občino žaliti in zaničevati, ampak bil je le slabo izražen, ker hotel je le povedati, da morajo občinarji okrog postopati in da nekateri celo v krmo zahajajo tisti čas, ko bi bili pri službi božji, če bi imeli duhovnika. Zraven tega je hotel povedati, da v Vipolžah ni vse v redu, kar tudi današnji dopisnik priznava. Dopisnikom priporočamo, naj se mogočne javnosti v časopisu še le takrat poslužijo, ko ni več druge pomoči.

Konečno zagotovimo, da je krčmar J. Reja v Gorici popolnoma nedolžen na onem dopisu.

Iz Bolca, 27. marca. Odhajajo na novo mesto v starodavni Koper, zapustil nas je te dni velečastiti e. k. okr. sodnik g. Avgust Jakopič.

Njemu, kot možaku in odličnemu sodniku na čast in slovo napravile so se razne ovacije.

Vše tri tedne lije tukaj dež neprenehoma. Sv. 40 mučeniki imajo prav — za njih dan dež — 40 dni dež!

Dež promočil je v višini sneg do tal, in uderajo se taki plazovi, da je groza videti. Na Predelu so plazovi naredili gozdu mnogo škode in costo dež Predel zaperli.

Letos jo za nas na vse strani tako slabo, da moram tudi jaz zaklicati: Prepričajte se o našem slabem stanju in dajte ubogim kruha!

Politični razgled.

Cesarjeviča Rudolfa imenovalo je N. veličanstvo nadzornika pešcev vse državne vojne.

Državni zbor snide se zopet dne 10. aprila. V dosedanem zimskem zasedanju sklenil je naslednje: zakon o sladornem davku; trgovinsko pogodbo z Italijo; mejno pogodbo z Rumunijo; vladin predlog o oboroževanju domobrancev; zakon o sedemdnevnih orožnih vajah; določbe o ustavah v proslavo 40 letnice cesarjeve; zakon o bolniških blagajnah; in zakon o učiteljih verouka.

Na poziv pravosodnega ministra sestavil je najvišji sodni dvor komisijo, ki se bo pod Šmerlingom posvetovala, kako bi pri tej sodniskej stopinji izvrševali jezikovno ravnopravnost. Člani te komisije so dvorni svetniki raznih narodnosti.

Sv. Oče dobil je od ruskega carja pismo, v katerem je izražena želja, da bi nastale boljše razmere med katoliško cerkvijo na Poljskem in rusko vlado.

Italijanski opozicijski listi grajajo vlado, da je poslala vojsko v Afriko, ker vse kaže, da ne bo nič opravila. Za resne boje Italijani niso.

Koburžan ne bo več dolgo igral bolgarskega kneza; prigoditi se mu utegne kmalu, kot se je bilo prigodilo Batenberžanu. Njegova mati se je vže umaknila iz Bolgarije in princ ji je pri odhodu zaklical: „Na svidenje!“ kar pri sedanjih razmerah nikakor ne more pomeniti na svidenje v Bolgariji, kajti Turčija je pred kratkim naznanila princu, da nima pravice do bolgarskega prestola; nemški cesar Friderik je pa svojemu poslaniku v Bolgariji prepovedal s Koburžanom v vladinih zadevah občevati. Princ gotovo vže previdi, da ni dolžan hvaležnosti tistim, ki so ga spravili v Bolgarijo.

Domače in razne vesti.

NAŠE P. N. PRIJATELJE IN NAROČNIKE prav uljudno prosimo, naj blagovolé nam naročnino točno pošiljati, ker smo obvezani tiskarni in druge stroške vsak mesec redno plačati. Kdor nam za letos ni še nič plačal, naj nam izvoli kmalu poslati naročnino vsaj za pol leta. Kdor nam je pa še za pretekla leta dolžan, naj takoj poravnava svoj dolg, ako hoče „Sočo“ še nadalje prejemati. Trdovratnim dolžnikom ne pošljemo več prihodnjega lista, ako nič ne prejmemo pred od njih. Slovenske rodoljube pa prosimo, naj nam pomagajo za našo narodno in pravično stvar se boriti, da nam pridobe vsaj toliko dobrih naročnikov, kolikorim bomo morali list zaradi neplačevanja ustaviti.

Slovenska čitalnica v Gorici priredi na velikonočni pondeljek dne 2. aprila v svoji dvorani „veliko besedo“ z naslednjim sporedom: I. Del. 1. „Mi pjevamo“, ugl. A. Förster, poje moški zbor. 2. „Uzor“, ugl. Fr. S. Vilhar, poje mešani zbor. 3. „Ali plavaj ali utoni!“ vesela igra v enem dejanji. Osebe: Ilija Leposavič, Bogdan, njegov sin; Ljudmila, njegova bratranka in varovanka. II. Del. 4. „Moj spominček“, ugl. F. Gerbic, poje mešani zbor. 5. „Slovo od lastovke“, ugl. A. Hajdrih, četverospjev za moške glase. 6. „Lahko noč“, ugl. Dr. G. Ipavec, poje mešani zbor. 7. „Advokata“, spevoprizor ugl. Fr. Schubert. Osebe: I. advokat — tenor 1., II. advokat — bas, Sempronij, kmet — tenor 2. III. Del. 8. „Večer na Savi“, ugl. Iv. pl. Zujc, poje moški zbor. 9. „Pozdrav“, ugl. Dr. G. Ipavec, poje mešani zbor. 10. „Srce je odkrila“, vesela igra v enem dejanji. Osebe: Prigovec, vpokejen stotnik, Pavlička, njegova vnuka, Urša, gospodinja, Lazar, nadgozdar, Kamilo, sin njegov. Petjo vodi in spremlja na glasoviru čitalničen pevovodja gosp. J. Mercina. Začetek ob 7 $\frac{1}{2}$ uri zvečer. Vstopnina za ude in neudo 30 kr.; sedeži s številkami po 10 kr. Radodarnost je neomejena, ker je čisti dohodek odmenjen za nagrobni spomenik bivšemu čitalničnemu pevovodji A. Hribarju. Zaradi blazega namena pričakujemo prav obilne vdeležbe.

Radodarnih doneskov dobili smo tudi v zadnjih časih za naše zavode in sicer so darovali za otroški vrt in dekljsko šolo: goriška čitalnica po namenu g. Pahorja in C. Kumarja 2 gl.; bralno društvo v Sempasu nabralo pri veselici 2. febr. 1 gl. 50 kr.; Matej Koršič stržil za sukno iz zapuščine grofinje Chambordove, darovano po d. A. Rojic, 11 gl. 82 kr.; Franc Avguštin Košuta v Ločniku 1 gl. 60 kr.; dr. Nikolaj Tonkli 10 gl.; Matija Kravanja v Gorici 4 gl. 25 kr.; Anton Bratina v Doberdobi 1 gl.; J. K. V. 6 gl. 45 kr.; Stefan Kofol v Gorici 5 gl. Študentovski kuhinji so podelili: Mirenski pevci 3 gl.; dr. Nikolaj Tonkli 10 gl.; J. K. V. 6 gl. 45 kr.; g. učitelj Josip Balič v Berjah 2 gl. Presrčna hvala vsem blagim dobrotnikom, pa obilo posnemalcev.

Slovensko bralno in podporno društvo v Gorici poslalo je svojemu častnemu udu vladiki Josipu Juriju Strossmayerju o priliki slovesne petdesetletnice njegovega mašništva čestitko z najudanejšimi voščili, na katero je dobilo pod naslovom svojega predsednika naslednji odgovor: Veleučeni Gospodine! Prigodom svetčanosti zlatne moje mise uporedu (poleg) drugih nebrojenih čestitaka (čestitek) primio sam takodjer (tudi) veselrdačnu čestitku od slavnoga „Slovenskoga bralnoga i podpornoga društva u Gorici“. Ja (jaz) se na to ljubavi slavnomu društvu pak i Vama (Vam) veleučeni gospodine na to ljubavi od svega srca zahvaljujem. Bog dragi blagoslovio (naj blagoslovi) slavno društvo i sve (vse) triedne njegove članove svakim dobrom obilno nadario. — Ja sam (sem) ovom zgodom od drage naše braće Slovenaca (bratov Slovencev) bio izvanredno odlikovan, primio sam nebrojenih dokaza (dokazov) ljubavi i štovanja, ter prosim od dragoga Boga samo tu milost, da braći Slovincem tu (to) ljubav sa većom ljubavju uzvratiti mogu (morem vrniti). Bog dragi blagoslovio krasni naš slovenski narod! Sa bratskom ljubavju — u Djakovu 25. 3. 1888 — Vaš S t r o s s m a y e r s/r. Vladika.

„Goriška ljudska posojilnica“ bo imela svojo pisarnico zaprto 1. in 2. aprila radi velikonočnih praznikov. Prvi uradni dan po praznikih bo v četrtek 5. aprila. V običnem zboru 1. marca potrjeno je bilo tudi za leto 1888 prejšnje nadzorstvo in prejšnje ravnateljstvo. Kdor želi kako pojasniti o kateri stvari, naj se obrne do katerega ravnatelja ali do katerega nadzornika, ki mu rad pojasni, kar je treba.

„Goriška podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda“ imela je sinoči ob 7. uri zvečer svoj letni občni zbor z dnevnim redom, določenim v podružničnih pravilih. Tajnik prebere poročilo o podružničnem delovanju v preteklem letu, ki se s pohvalo vzame na znanje. Denarničar razloži podružnične dohodke in stroške od zadnjega občnega zbora naprej. Razen male vsote, ki se je porabila za upravo, in dveh

delnic goriške čitalnice poslal se je ves nabrani denar društvenemu vodstvu v Ljubljano. Neki društvenik izrazi željo, naj bi se marljivo širila ta prekrstna družba med narodom slovenskim in naj bi bodoči odbor razmišljal, kako bi najvarneje pobirali doneske med društveniki. Sledila je volitev novega odbora, ki je tako le sestavljen: Matej Lazar predsednik, Anton Santl tajnik, Valentin Kanceler denarničar, namestniki: Vekoslav Spinčič, Josip Ivančič, Anton Fon. Podružnični zastopnik pri glavni skupščini bo dr. A. Gregorič. Prenovljenemu odboru želimo najboljšega uspeha in prepričani smo, da vspehi ne izostane, ako bodo rodoljubi podpirali odbornike kot poveljeniki. Poveljeniki pokazali so se v raznih društvih kot jako koristna naprava za društvene namene. Tudi v podružnici bi gotovo dobro delovali.

Goriški „Sokol“ ne bodi imel veselico in zborovanje dne 2. aprila, kakor je bilo naznanjeno v 11. listu „Soče“ ampak še le v nedeljo po velikonoči, t. j. 8. aprila ob 6. uri zvečer — radi tega, ker 2. dne aprila priredi goriška čitalnica „besedo“ za Hribarjev spomenek.

Deželni odbor naznanja, da bode dne 30. aprila t. l. ob 10 uri zjutraj v pisarnici tukajšnjega državnega odbora javno sročkanje obligacij zemljiščno odveznega zaloga v znesku odmerjenem v razdložitevem načrtu 3. marca 1856; (drž. zakl. II št. 4).

Slovenski pevci iz Gorice in goriške okolice snidejo se zopet letos tretji velikonočni praznik popoldne pri g. županu v Štandreži. Na svidenje!

Stalno nameščenje učiteljev v goriškem okraju: Josip Calavini, začasni učitelj v Gradišči, v Ločeniku; Josip Križnič na Baujšicah; Olga Fabjani v Črničah; Pavla Fabjani v Vrtojbi.

Gospod Fr. Kašča iz Vedrijana nastopi službo potovalnega učitelja za Reko in Ravno v tolminskem okraju.

Javna pritožba. Potovala sva te dni s prijateljem ob beneškeje meji, kjer prideva ob Grojnem v tako blato, da nama je bila komaj še mogoče naprej. Čudila in jezila sva se nomarnosti ljudstva, županstva in cestnega odbora, ki bi imel skbeti, da je cesta odprta.

Odbor „Tolminskega učiteljskega društva“ je bil v svoji seji uže 1. t. m. sklenil odpisati na državni zbor peticijo, da se odkloni Liechtensteinov predlog in sicer iz sledečih razlogov: 1) ker se naša mladina v naših šolah uže itak vzgojuje v verskem duhu ter so učitelji iste katoliške vere kot učenci; 2) ker je cerkev dovolj zastopana po svojih organih v šolskih korporacijah, kjer more tako po svoje uplivati na šolo in tudi upliva; 3) ker predlog Liechtensteinov prezira jedno najpoglavitejših pedagogičnih načel, ker ne zagotavlja šoli materinščine ki je najvarnejše sredstva do vzobraženosti; 4) ker predlog Liechtensteinov prezira nekatere za življenje potrebne predmete, ki so vsakako važni za vsestranski razvoj ljudske prosvete, kolikor more ljudska šola k tej pripomoči; 5) ker predlog Liechtensteinov proti omajati voljavo in pa dosejanje še prečešnje samostojnosti učiteljstvu ter učiteljski stan podvređi drugemu stanu, dočim je doslej učitelj kot javen služabnik podrejen oblastnijem sestavljenim iz zastopnikov raznih pa neopredeljenih stanov. Prošnja se je odposlala na menjeno mesto.

Učit. društvo za Sežanski šolski okraj je v odborovi seji dne 8. marca t. l. v Sežani sestavilo peticijo na visoki državni zbor, priznavajoč, da se mladina vseskozi vzgaja verskonravski, ter prosilo, da glede „lex Liechtenstein“ pride na dnevni red na podlogi nastopnih razlogov: a) ker prezira prevažno pedagogičsko načelo gledé materinščine; b) ker odstranjuje nekoje v občo narodno izobražbo koristne in potrebne predmete in skrajšuje dobo šol. obiskovanja; c) ker ne mara, da se ruši vrla sloga in vzajemno delovanje mej imenitnimi in mogočnimi činiteljema omike — preč. duhovščino in učiteljstvom —, koja bi se pa brž spršila z „lex Liechtenstein“ narodu na veliko škodo.

Iz učiteljskih krogov. „Učitelj-ka Soča“ — tako nazivlje „Slovenec“ naš slovenski list v Gorici ter povdarja to s toliko ironijo, da mora to žaliti ves učiteljski stan. Ker je „Soča“ izpregovorila nekaj besed v korist učiteljstva, zato že povzdiguje „Slovenec“ svoj glas ter napoveduje boj tej „učiteljski Soči“, češ: duhovniki, tecite, — učitelji so prišli. In to je tisti list, ki toliko piše za slogo med šolo in cerkvijo, ali z drugimi besedami: med učiteljstvom in duhovstvom. Vsled tega dovolim si par besed, ne iz hinavščine, ne iz sovraštva, marveč iz odkritosrčne ljubezni do miru in sloge, katere narod naš toliko in toliko potrebuje.

„Slovenec“ je edini slovenski list, ki je napovedal sedanjí šoli in učiteljstvu boj, boj do skrajnosti. „Sedaj se morajo duhovi ločiti!“ po tem geslu upije že par mesecev v vsaki št. svoji. Iz „Slovenca“ smo še le razvideli, da smo učitelji slovenski sami brezverci, ki nejevero trosimo med milo slov. mladino. Razvideli smo, da je vso našo delovanje naroda le v pogubo, in brali smo tudi, da narod že

komaj prenaša brezverstvo naše. To so hude besede, za katere se naše učiteljstvo ni zagrešilo; to je obrekovanje, s katerim se učiteljski stan po krivici spodkopije; zato ne more teh besed mirno požreti. Kdor seje veter, naj pazi, da ne bode žel viharja! Naj položi roko na srce in premisli, v koliko se resnična taka gorostazna sumničenja. Pomisli naj, kdor živi med narodom, koliko je resnice na tem, kar se piše o naši brezverski šoli in učiteljstvu. Ali se ne trudi učiteljstvo za napredek in blagor naroda, kolikor je v njega močeh? Ako je med duhovnom in učiteljem kako razlika — načelih in sredstvih — smoter je vedno eden in isti. Ali zaradi načelnih nasprotij učitelji še ni mo brezverci; mi mile izročene nam mladine ne vzgajamo v brezverskem duhu. O tem mora biti vsakdo prepričan. Ostanimo zjedinjeni kakor smo in ne poslušajmo tistih, ki mečejo prepirna jabelka med nas, sicer bode res veden boj, kakor nam dokazuje Sl. Mi vsi smo prepričani, da „Slovenca“ ni toliko mari šola v šoli, marveč šola z u n a j š o l e. Dokazal in povedal nam je jasno, da hoče s svojo „versko šolo“ le vsaka nasprotstva v nešolskih zadevah zaduševati.

Zagotovimo si sami „versko šolo“, saj Igorimo vsi za isti smoter. Kakor prijatelji in bratje, ki imajo iste nade, iste smotre, iste sovražnike, družimo se, podpirajmo se z dobrimi sveti in z dejanji, spoštujemo se medsebojno, kakor olikani stanoví, katere malenkostna principijelna nasprotja nikoli ne razdejava. Ne bobnajmo vedno na tisto smešno struno, kdo je bolj izobražen, kdo manj, kdo je več kot drugi — to so prepirna jabelka. Le prijateljsko vzajemno delovanje med duhovstvom in učiteljstvom zamore blagodejno uplivati na naroda našega bodočnost.

Sloge je treba nam Slovincem posebno tu na mejah. Toda Sl. ni za slogo prijateljsko.

Šolskimi nadzorniki v Istri so imenovani: Za slovenske ljudske šole v Koprskem okraju g. dr. Fran Kos, profesor v Kopru; za italijanske ljudske šole Fran Orbanich; za Volovsko nadučitelj Fran Uršič; za Losinjski okraj Pavl Škopinič, učitelj na vadbici v Kopru; za okraj Puljski Stefan Krizaič, glavni učitelj na učilišču v Kopru; za okraj Pazinski Ivan Kos, profesor na gimnaziji v Pazinu; za Poreč kanonik Pesante, za Rovinj nadučitelj Prodomo.

„Angeljček“, otrokom učitelj in prijatelj, ki ga izdaje g. Anton Kržič, tiska se v 6000 izvodih. Nam došli IV. zvezek odlikuje se, kakor njegovi predniki, po raznovrstni vsebini, mladini ugajajoč. Pisan je vseskozi dobro, oblika je lična, cena (zvezek 12 kr.) pa prav nizka.

Običajno je, da imajo v vsaki družini kako zdravilo, na kojega gotovo pomoč bi za kako bolezen skoraj prisegli. Tako je bilo nekđaj, tako je še dandanes. Odrivajo se pomočki drug drugega; mazila in zavijčki umikajo se napredujoči vednosti in dandanes ve uže vsak prostak, katerega pomočka se mu je proti nagati, neslasti in proti neprebavljivosti poslužiti. Lekarničarja R. Brandta švicarske zrnica so pripomoček, koji je vsled gotove in prijetne pomoči vse druge pomočke spodrinil in je zdaj kot edino hišno zdravilo. Dobo se po 70 kr. škatica, na kateri je imel R. Brandt.

Presrčno zahvalo

izrekamo vsem prijateljem in znancem za prijaznost, katero so skazovali našemu ojetu oziroma soprogu

Jožef-u Manih-u

ves čas njegove mučne bolezni, kakor tudi ob njegovi smrti. Prav topla zahvala pa slavnemu občinstvu za tako obilno udeležbo pri pogrebu.

Pri sv. Luciji na Mostu, 28. marca 1888.

Marijana Munih, rojena Pušar
soproga.

Dr. Franc Munih, Marijana Munih, vdova Leban,
Jožef Munih, Lucija Munih,
Peter Munih, Ana Munih,
sinovi. hčera.

Zahvala.

Presrčno se zahvaljujemo vsem našim prijateljem in znancem pa občinarjem sploh, da so ranjkega

Vincenca Faganela

m l a j š e g a

v tako obilnem številu spremljali 27. dne t. m. k poslednjemu počitku. Posebno se pa še zahvaljujemo predčastitej duhovščini, došlim Goričancem in pevcem, ki so tolikanj pripomogli k poslednji časti našega nepozabnega ranjkega.

V Mirnem, 28. dne marca 1888.

Žalujoča družina.

KMETOVALEC

je edini slovenski, gospodarski list s podobami, ki izhaja dvakrat na mesec na čeli polji in prinaša poljedelsko, živinarsko, vinarsko in druge članke, gospodarske novice ter daje naročnikom svojim dobre gospodarske svete. „Kmetovalec“ stoji na leto 2 gl., za gg. učitelje in knjižnice ljudskih šol pa le 1 gl. Naročniki, ki vstopijo med letom, dobe vse izšle številke tistega letnika.

KMETOVALEC.

VRTNAR

je list s podobami, ki prinaša sadjarske in sploh vrtnarske članke in izhaja dvakrat na mesec. „Vrtnarja“ dobe naročniki „Kmetovalca“ zastonj.

Knjigotržec J. Palik,

v Gorici na Travniku

ima veliko zalogo vsega, kar spada v področje knjigotrštva in točno izvršuje vsa naročila časopisov in muzikalij. Pri njem se dobe vse raznovrstne šolske knjige, papir, pisanke, svinčniki, peresa in vse, česar se potrebuje v šoli in v uradnji. On prodaja po najnižji mogoči ceni. Gg. učiteljem pa cene še posebno znižuje.

Priporoča se p. n. častitemu občinstvu, da bi blagoljno hodilo k njemu nakupovat in naročevati.

Tekoče zlato, tekoče srebro,

s katerim vsakdo lahko pozlati ali posrebrni okvire in lesene, ručene, papirnat, usnjate in vsakošnje reči, da so prav krasne in trajno svetle. 1 steklenica s čopičem se dobi za 1 gl.; 6 steklenic za 5 gl. s poštnim povzajem pri S. FEITH-U v Brnu na Moravskem.

Samo sredi Raštelja št. 7.

ANTON POTATZKY

V GORICI

Zaloga norimberškega drobnega blaga

razprodaja na debelo in na drobno.

ZA POLETJE

SEMENA

razne detelje, olupševalne in zarastilne trave, krmno repo in razna zelenadna semena.

Samo sredi Raštelja št. 7.

NAZNANJE.

Podpisani zemljemerec in zastopnik banke „Slavije“ v Gorici, naznanjam slavnemu občinstvu, da imam svojo pisarno zopet v svoji hiši „Za mesnicami“ (Via Morelli) zad vojašnice št. 22.

Anton mgf. Obizzi.

MARIJACELJSKE KAPLJICE

so izvrstno zdravilo za vse želodčne bolezni; nepresegljivo zdravilo so ob slabej slasti do jedi, slabem vzduhu, napenjanju, kislem zadržovanju, zvijanju po trebuhu, prehlajenju želodca, zgagi, nabiranju skamenelca, za odpravo preobilne žlema, bledice, gnjusi in riganja, glavobola od želodca, želodčevega krča, je proti otrjenju in zagati, preobledi in prenapetosti, glistam, boleznim na vranici, jetrah in žilni žili.

Cena male steklenice za naznanilom uporabe je 35, večje pa 60 kr. Osrednja razpošiljavnica je v Kromerizah.

Marijaceleske kapljice niso skrivne zdravilo. Njih sostanski čeli so naznanjeni na listku o njih uporabi.

Prave Marijaceleske kaplje se dobo skorej v vseh lekarnah v ovitku z rdečo znamko zgornje podobe zalepljenem.

V Gorici jih imajo lekarni Girionoli, Cristofolletti, Kurner in Pontoni; v Sežani pa Philip Ritschel.

Na drobno in na debelo.

Jožef Culot

v Gorici v Raštelji;

obilna in mnogovrstna zaloga norimberških, galanterijskih, malih reči in igrač.

Največi izbor blaga za raznoščke (havzirarje) kramarje, čevljarje in krojače, potem molkov, svetih podob, roženkrance itd.; priporoča svojo veliko zalogo **ures** ali lepoticij, tapocerij, olupšovalnega papirja kakor tudi zlato in srebrno podloga za **mrtvaške truge** po fabričnih cenah, veliko zalogo sveč in veliko zalogo čevljev vsake sorte za male in velike cene in može itd.

POSEBNOST

VRTNA SEMENA

vsake vrste in gotove dobrote.

Cene tako nizke, da se ni bati tekmovanja.

Na drobno — na debelo.

Bicikli in tricikli iz prvih angleških tovarov

H. Bock-a na Dunaji. III. Hauptstrasse št. 72.

Čeniki se dopošiljajo brezplačno.

Čudovite kapljice

sv. Antona Padovanskega

To priprosto in naravno zdravilo je prava dovrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če so le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrudovratnije želodčne bolezni. Prav izvrstno vstrezajo zoper hemoroide, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mesečnih nadržnostih, zoper beli tok, božinst, zoper bitje srca ter čistijo pokvarjeno kri. One ne pregnujajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu; za naročbe in pošiljate pa edino v lekarni Cristofolletti v Gorici, v Trstu v lekarni C. Zanetti in G. B. Rovis in v lekarni Alla Ma-donna v Korminu.

Kna steklenica stane 30 novcev.

Razprodaja smrekovih sadik.

V c. k. osredni drevsnici pod rožnikom pri Ljubljani razproda se okoli 2 milijona tri letnih smrekovih sadik v skupinah po tisoč kosov, katerih vsaki stane z zavijanjem vred 2 goldinarja.

Naročila proti vplačilu zneska sprejema c. k. deželno gozdno nadzorništvo v Ljubljani do

10. aprila 1888.

C. k. deželno gozdarsko nadzorstvo za Kranjsko.

MARTIN POVERAJ,
civilski in vojaški krojač.

BOGATA ZALOGA VSAKOVRSNEGA SUKNA

ter

izdelanih suknenih oblek

in sicer po naslednjih cenah:

spomladanske in letne obleke od gl. 8 napej	
„ „ jopiče	4.50
„ „ hlače	2.50
„ „ suknje	9.—
salonska oblika	25.—
obleke za deklice in dečko	1.30
plašči za dom in za dež	9.—

Naročila se po želji izvršujejo po najnovejšem kroju za vsak stan in po poštini ceni.

Uzorec se pošiljajo po zahtevanju na ogled.

V Gorici, na Travniku, nasproti vojašnici.

St. 148.

Razpis dražbe.

Po sklepu c. k. pomnoženega okrajnega šolskega sveta zidati je novo šolsko hišo na St. Viškigori.

Odda se to delo dne 7. aprila t. l. po dražbi pri podpisnem uradu ob 11. uri predpoludne. Stroški so preudarjeni na 4774 gl. 57 kr.

Dotični načert, preudarek in pogoji so razpoloženi v tukajšnji uradnji do dneva dražbe.

C. k. okrajni šolski svet v Tolminu, dne 16. marca 1888.

Franca „čisti hitro in gotovo.“
professor Karl pl. Braun na Dunaji.
Jožefa ne uzrokuje nikakih težav
professor pl. Bamberger na Dunaji.
Grenki „dela bolj uspešno, ko
druge grenke vode.“
Vrelec Professor Leidesdorf na Dunaji.

Zahteva naj se vedno in razločno: **FRANCA JOŽEFA GRENKI VRELEC.** Zaloge povsod. V Gorici: lekar gosp. Cristofolletti, in A. Seppenhofer. Razpošilja se iz Budapešte.

Crnilo od Rich. Gaertnerja,
ki naredi čevlje svetle.

ne da bi jih bilo treba s ščetjo vglajati in ostanejo svetli tudi v mokrem. Uradno je preskušano in potrjeno, da usnju ni škodljivo in da je najboljša med sedanjimi mazili.

Vpeljano je pri vojaki.

Gledati je na varstveno znamenje. Napravljajo ga tovarna Rich. Gaertner na Dunaji, Giselstr. 4, Part.

Steklenica velja 50 kr.; s pošto naročeni velja ta 2 steklenici 1 gl. 30 kr., 6 steklenic 3 gl. 12 kr., 12 steklenic 4 gl. 30 kr. V Gorici se dobi pri E. Gentileju v gospodskih ulicah št. 10.